

مجموعه آموزشی کارگاه شعر
دفتر اول

عناصر درونی شعر

خیال، عاطفه، اندیشه

خسرو آقاییاری، اسماعیل امینی
محسن وطنی، افسون امینی

مرکز آفرینشهای ادبی

غناصر درونی، شعوره خیال، اندیشه، آفرینش

مجموعه آموزشی کارگاه شعر
دفتر اول

خسرو آقایی، اسماعیل امینی

محسن وطنی، المسون امینی

لیتوگرافی: کلهر

چاپ و صحافی: چاپ سوره

ناشر: شرکت انتشارات سوره مهر

چاپ اول: ۱۳۸۴

شمارگان: ۱۱۰ نسخه

شابک: ۵ - ۷۳ - ۵۰۶ - ۹۶۴

نقل و چاپ نوشته‌ها منوط به اجازه رسمی از ناشر است.

غناصر درونی شعر: خیال، عاطفه، اندیشه / مؤلفین: خسرو آقایی... او
دیگران: ابرای مرکز آفرینشهای ادبی حوزه هنری... تهران: شرکت
انتشارات سوره مهر، ۱۳۸۴.

۱۱۲ ص. - (مجموعه آموزشی کارگاه شعر: دفتر اول)

ISBN: 964 - 506 - 074 - 5

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

۱. فارسی - فن شعر. الف. آقایی، خسرو، ۱۳۳۷ - ب. شرکت

انتشارات سوره مهر، ج. سازمان تبلیغات اسلامی، حوزه هنری، د. عنوان.

۸۱ / ۰۹

PIR ۳۶۲۴

۱۹۸۶۲ - ۸۴

کتابخانه ملی ایران

نشانی: تهران، خیابان حافظ، خیابان رشت، کوچه جمشید جم، شماره ۷۲.

صندوق پستی: ۱۱۴۴ - ۱۵۸۱۵

تلفن: ۶۶۴۶۵۸۴۸ • نمابر: ۶۶۴۶۹۹۴۷

تلفن مرکز پخش: ۵ - ۹۹۳ - ۶۶۴۶

www.ircap.com

فهرست مطالب

۷	مقدمه
۹	چرا شعر
۱۵	خیال
۲۱	مراحل شکل‌گیری تخیل
۲۳	پرورش حواس ظاهری
۲۹	حواس درونی
۳۳	کشف رابطه‌ها در دنیای حواس
۳۹	تداعی معانی
۴۵	خیال شاعرانه چیست؟
۵۳	آنچه که خیال شاعرانه باید دارا باشد
۵۵	بکر بودن خیال
۶۱	امروزی بودن تصاویر خیال
۶۷	رسایی تخیل

عاطفه.....	۷۳
حیطه گستردگی حس عاطفی.....	۷۷
انواع عاطفه.....	۷۹
عاطفه در شعر.....	۸۳
اندیشه.....	۹۱
صورت‌های مختلف اندیشه در شعر.....	۹۵
اندیشه منظوم.....	۹۷
بیان اندیشه با تصاویر شعری.....	۹۹
شعر اندیشه.....	۱۰۱
فرم‌گرایی در شعرهای خالی از اندیشه.....	۱۰۹

مقدمه

سر ارادت ما و آستان حضرت دوست
که هر چه بر سر ما می رود ارادت اوست

چند سال پیش که طرح نوشتن این کتاب را به صورت جزوه آغاز کردیم، شاید گمان نمی بردیم قدم در راهی گذاشته ایم که دقت، نازک بینی و وسواسی بیش از تألیف یک جزوه یا کتاب می طلبد. پرداختن و کندوکاو در شعر، چه کهن و چه معاصر، دغدغه ای بود که هر چهارتن درگیر آن بودیم و به اقتضای شیوه معلمی، به دنبال راهی برای دستیابی درست به آن.

در طی سالها ارتباط با شاعران نوپایی که تشنه دانستن بودند و نیازمند فراآموختن بسیاری از نهفته های شعر، بر آن شدیم تا علی رغم الهامی بودن شعر و نه آموختنی بودنش، مجموعه ای را فراهم آوریم که بتواند جای پای محکم و قابل اطمینان برای مبتدیان باشد. این مجموعه

۸ □ مجموعه آموزشی کارگاه شعر

که به شیوه‌ای کاملاً کاربردی و بی‌نیاز از همراهی یک معلم برای هنرجو، نگاشته شده است، نخستین مجلد کارگاه شعر و حاصل ۲ سال تلاش پی‌گیر است که با مراجعه به تمامی منابع کهن و جدید شعر به رشته تحریر درآمده است. بی‌شک هر تجربه نخستین، بی‌عیب نیز نخواهد بود. نکته‌سنجیها و راهکارهای دوستان، دستان را در بهتر شدن ادامه این کار خواهد گرفت.

از مرکز آفرینشهای ادبی حوزه هنری که علاوه بر زحمت انتشار، این مجموعه را کتاب کار مرکز آفرینشهای ادبی استانها قرار داده است، بی‌نهایت سپاسگزاریم.

آقایاری - امینی - امینی - وطنی